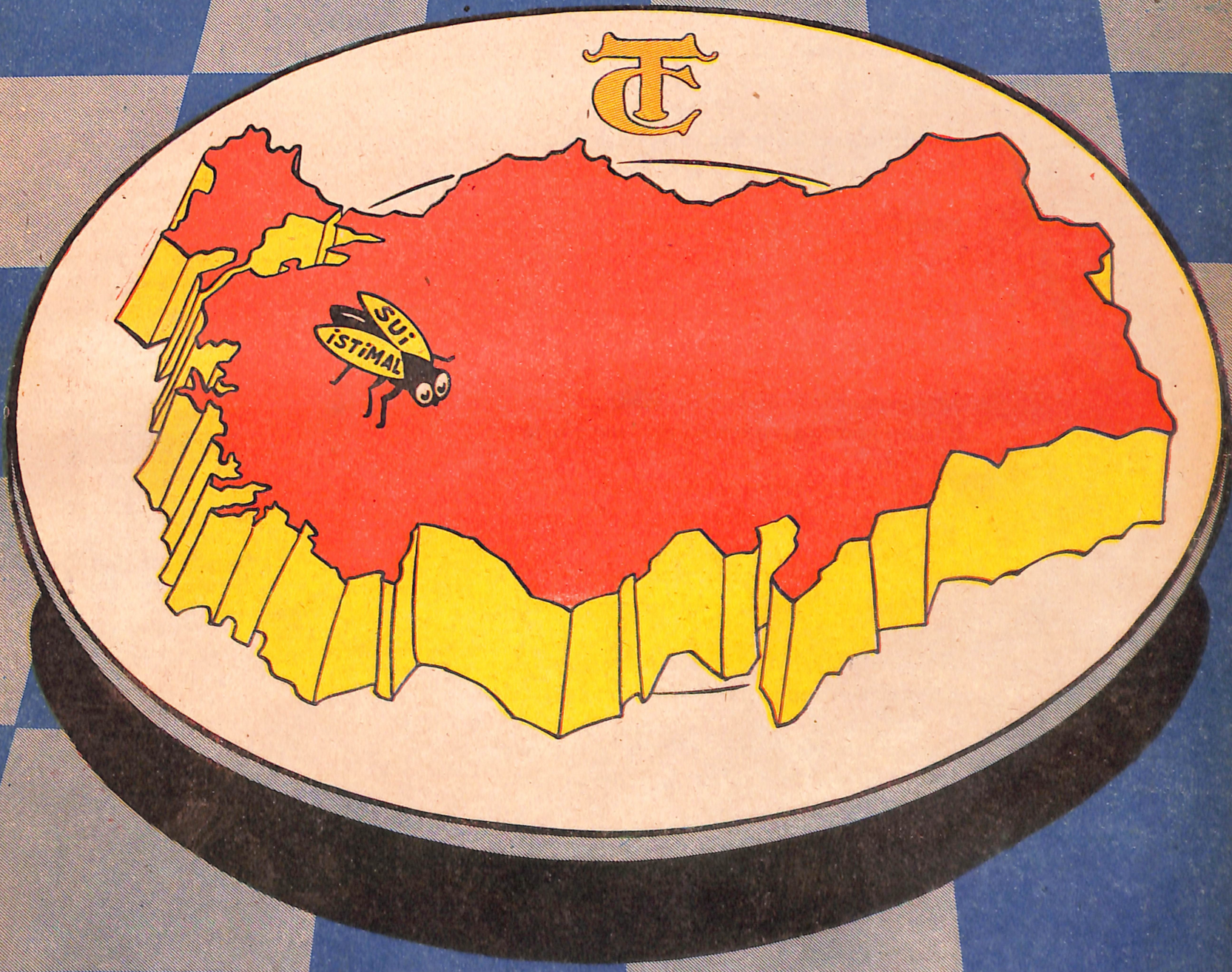

Sayı:66

Amcaber

SİNEK KÜÇÜKTÜR AMMA..

Amcaber

Bahara Girerken...

*Bu bahar bizlere her dem daha handân olası,
Süzülüp karşıda sulhun kızı uryan olası!*

*Merdivenler çıkadursun şu yeşil sahalara;
Kırdar'ın şöhreti dilden dile destan olası!*

*Dört ayak üstünedir borsaların kapkarası,
Bu garip dertlere bir mucize lokman olası!*

*O işin sırrına elbette ki aklermiyecek;
Sütçüler her suya süt katmada uzman olası!*

*Şu duraklardaki binlerce felâket zedeye,
Basamaklarda seyahatleri derman olası.*

*Bir düdük bozmasın artık o rahat yolculuğu!
Talihin güldüğü kullar niye kurban olası?*

*Dolaşıp durdu kadehler yine elden ele hey;
Fıçılar devrilerek mideler umman olası!*

*Hele bir ehline düştüyse o alkol şişesi
Caddeler sızmaya dardır koca meydan olası.*

*Roman ismiyle hemen anlatın iç yüzlerini
Hapse girmek bile şöhret için idman olası!*

*Yeni şairlerin ilhamını Tanrım bol ede,
Şaheserler ne çıkar saçma sapandan olası!*

*Amcabey, kim ki diler bir güzelin sevmesini,
Elverir cepteki cüzdan dolu cüzdan olası!*

AMCABEY

● Mersin, Ferhan Taşova:

1 — Şiir yazarlara sanat-kâr desek acaba yanılır mıyız?..

A. — Hayır!.. Yalnız yazdığı şiirin hakikî şiir olması şartile. yoksa keten helvacı da pekââ ka-fiye bulup mâni düzüyor!..

2 — Şairler niçin dalgın olurlar ve mehtaplı geceyi tercih ederler?..

A. — Bu zamanda kendini edebiyata kaptırmış adam dalgın olmasın da ne olsun bayım?.. Geçim düşüncesi bir yana, bunca şair bolluğu arasında bir imkân bulup ta eserini bir mecmuaya bastırmak düşüncesi bile insanı dalgın eder!.. mehtaplı geceyi tercih etmelerinin sebebi de, kâinatın, kendi şiirlerinde olduğu gibi yarı hayal görünmesi ve bir de şairi elektrik yakıp masraf etmekten kurtarmasıdır!

● İskenderun, M. Maraşlı:

— Bekârim. Hele bu günlerde üzerinde b t buldum. Bir memur kızla evlenmek istedim. Fakat muvaffak olamadım. Buna sebepte kendisinin haberi olmadan araya birinin girmesidir. Bu işin içinden nasıl çıkayım?..

A. — Evvelâ üstünüzde bit bulduğunuz için evlenmek istemeniz hata!.. Böyle bir durumda bir kıza baş vurmaktansa bir hama-gitmek daha faydalıdır. Haydi sizin yaptığınızı hoş görelim, fakat teklifinizden sonra araya giren zat işin zi neden bozmuş olsun?.. Eğer sizi sayın bayana yerdise ispat edip iyi bir adam olduğunuzu göstermek her zaman elinizdedir. Yok, istediğiniz kızla, araya giren kimse arasında bir gönül anlaşması varsa kısmetiniz başka yerden arayın!..

● Zonguldak, Soğuksu, Cevat Ergüler'e:

A. — Gerek çizgiletiniz, gerek nükteleriniz henüz basılacak gibi değil. Fakat yaşıma göre kabiliyetiniz ileride maşallah!.. Kendi kendinize daha çok çalışın, ye resimler nizi yaparken yeşil mürekkep yerine siyah mürekkep kullanmayı da unutmayın!

4 MART 1944

IDARE YERİ :

Gağaloğlu, Halkevi sokağı
CUMHURİYET Matbaası

Posta kutusu: İst. 555
Telefon : 24290

AMCABEY

**CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
SİYASİ MİZAH MECMUASI**

Müessisi :

CEMAL NADİR GÜLER

Cilt : 3 - Sayı : 66

**FIATI, HER YERDE
10**

KURUŞTUR:

ABONE ŞARTLARI:

YURT İÇİ : Bir seneliği 500 Kş.
Altı aylığı 250
YURT DIŞI : Bir seneliği 900 Kş.
Altı aylığı 500

Dev Aynası

Vesikalı frak!..

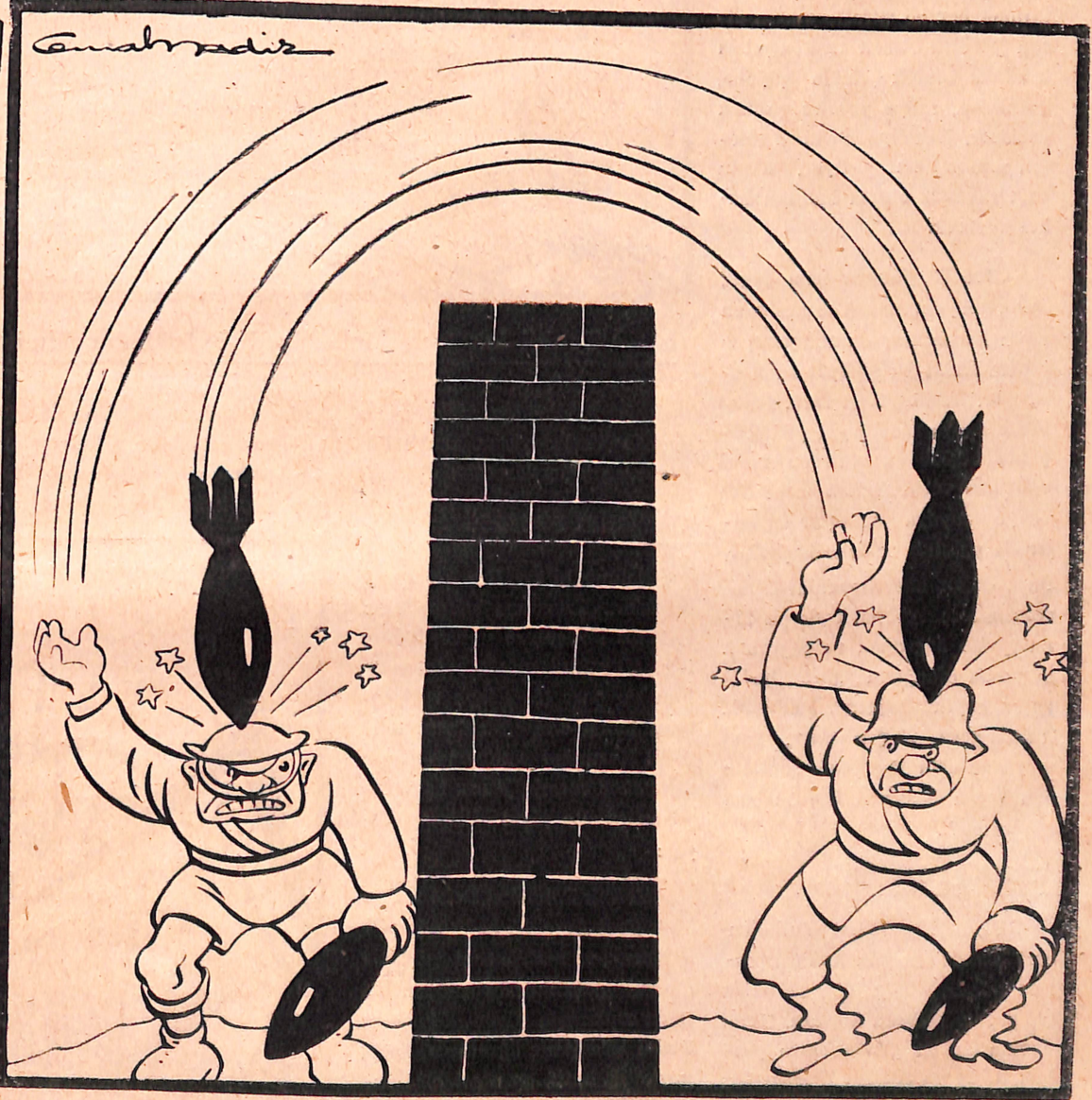
Balolar mevsiminin göbeğin-
deyiz. Çoğumuz için bir cefa
mevsimidir bu balolar mevsimi..

Gitmemezlik edemeyiz, geri
zihniyetli derler. Bir kısım ah-
bapların en samimileştikleri sa-
atleri de feda edemeyiz. Gitme-
sen belâlar başlar. Kendisi sır-
tımızda iğreti, biz kendisi içinde
iğreti kaldığımız o çifte kuyruklu
kece kıyafetinin cenderesinde ge-
çireceğimiz saatlere mütehammil
gerektir. O kalkan gibi kaskatı
gömlek ikide bir göğüsten fırlar.

Uzak yolculuktan gelenlerle ka-
vuşuyor gibi ikide bir gömleğini-
zi kucaklayıp yerine oturtmaya
mecbursunuz. Yakalık, kravat da
ayrı bir belâdır. Domuzlar o gece
inadına boynunuza yerleşmezler.
Çifte kuyruğunuz vardır, tabii
halinizle oturup kalkamazsınız.
Kuyruklarının birinin iç tarafın-
daki cepten ihtiyat mendilinizi
rahatça çıkaramazsınız. Velhasıl
yapamazsınız, yapamazsınız. Ken-
di tabiîliniz içinde hiç bir şey ya-
pamazsınız.

Acaba frenklerde böyle mi-
dir?

Bizde «gecelik» deyince ra-
hatlık, genişlik ve tabîlik ve-
ren kıyafet hâtıra gelir.. Frenk-

GARP CEPHESİNDE YENİ BİR ŞEY YOK!..

lerin geceliği de böyle oluyor za-
hir!..

Bu harpte daha iyi öğrendik,
vesika usulü, herşeyde intizamı,
kolaylığı ve birinin hakkının ö-
tekine geçmemesini temin ediyor.

Bir makine icat edilseydi, şu
frenklerin gece kıyafetlerini me-
deniyet derecesi ölçüldükten
sonra vesika ile satsalardı..

Acaba balolara gidenlerden
kaçı fraklı, kaçı gecelik entarili

olurdu? diye meraklanıyoruz..

AMCABEY

GÜRÜLTÜ !

Belediye nihayet (sayın halkın nazardikkatine) bir ilân takdim etti. Ankarada bu haftanın dedikoduları arasında bu ilân işi mühim bir yer aldı: Gece saat 23 ten sabahleyin saat sekize kadar sokaklarda, apartmanlar ve binalar içinde bağırarak, çağırarak her ne suretle olursa olsun gürültü etmek ve komşuları rahatsız edecek şekilde piyano, gramofon, radyo vesaire çalmak yasaktır. Belediye bir sürü telefon numaraları yazıyor, kimin başı rahatsız olursa bunlara haber verecek.

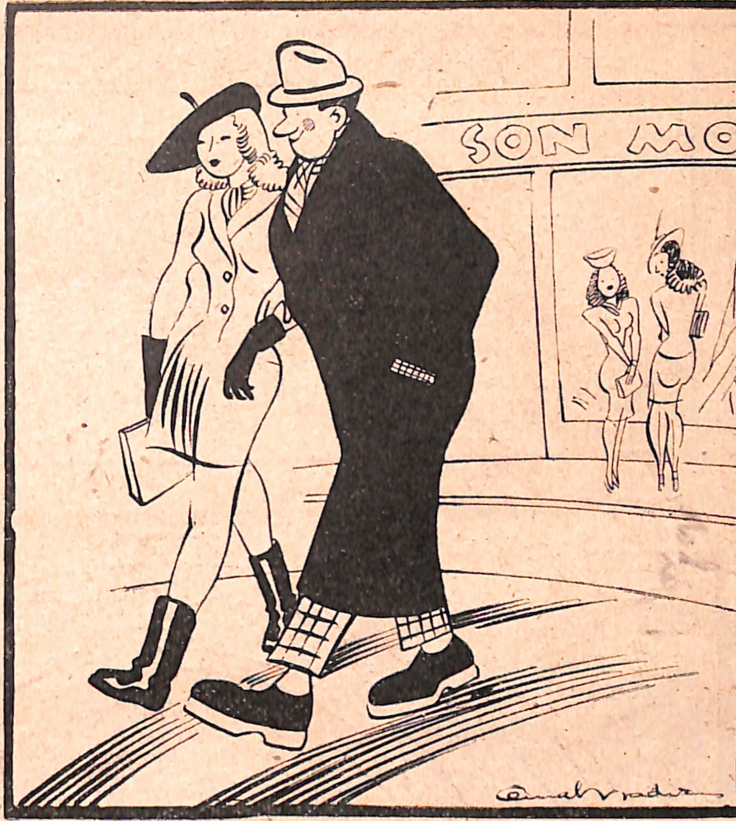
Gece 23, tamam fena değil, bizim radyonun sona ermesinden sonra kimse radyosunu açamayacaktır. Belki bir şikâyet eden olurur. Yerin kulağı var!.. Fakat bizim radyo sabahleyin yedi buçukta başlar ve sekizden evvel ajansları verir. Amma belki Belediye radyoya yazmıştır da onlar da yakında sekizde başlarlar. Bu ilândan bazi bayanlar biraz rahat edecek galiba. Öyle ya bina içinde bağırarak ve çağırarak ta yasak olduğuna göre haddi varsa bayın bağırın bakalım!.. Yalnız gece 23 ten sonra, yani meyhanelerin kapandığı saatlerden sonra başlıyan bağırmalara neylemeli?..

ANKARA POSTASI:

21 Şubat pazartesi gününden beri burada her gün Ankara postası adıyla küçük dört sahifelik bir gazete intişara başladı. Kendisinin dediği gibi Ankara postası, Ulus ve Akşam haberlerinden sonra hükümet merkezinde çıkmakta olan günlük gazetelerin üçüncüsünü teşkil ediyor.

Sabahları beş kuruşa altı sahifelik çarşaf kadar koskoca Ulus gazetesi ile ikindüştü iki kuruşa iki sahifelik akşam haberleri arasında bu yeni gazetenin nasıl barınacağını merak edenler olmuştur.

Belli olmaz, gazetedir bu, istanbuldan meşhur muharrirlerin

— Talihli kız vesselâm!.. Şimdi de bakkalın oğlu ile..

makaleleriyle süsleneceğini vâde ede elbet dayanır. Yeni arkadaşımıza başarılar dileriz.

EV SAHİBİ PROFESÖR!

Bakmış ki kaç lira istese verecekler.. Yaradana sığmıyıp evin kirasını birdenbire yükseltivermiş. Kavaklıdere'deki evini mühim bir para ile kiraya veriyormuş. Fakat elin oğlu durur mu? Milli Korunma mahkemesine gidip haber vermiş. Bunu bu hafta yazan gazete şöyle hikâye ediyor:

(Hukuk Fakültesi Dekanı Profesör Esat Arsebük hakkında Milli Korunma mahkemesi müddei umumiliği tahkikata başlamıştır. Dâva Ankarada rüyet edilmiştir) Bizim bildiğimiz öğretmen, hoca, profesör, hattâ gazeteci gibi üstatların evleri olmaz! Sakın bu işte bir yanlışlık olmasın!.. Eğer var da, dedikleri gibi bir yanlışlığa sapmışsa vay profesörün haline. En aşağı dört bin... Yandı Keremin arpa tarlası!

GANDİNİN KARISI:

Ölmüş diye radyo haber verince gayriihtiyari güldüm. Buna yalnız ben değil bir çok kimseler gülmüş. Kadıncağz 74 yaşına

şehir şehir, köy köy dolaşmalar!.. Kadının son günleri de yine Gandinin nükbet zamanlarına rasgeldiğinden ölümü âdeta kendi için bir halâs gibi olmuştur. O iskelet gibi adamı insan gece sokakta görse ödü kopar. Nihayet kadın öbür dünyaya göçüp kurtuldu. Nasreddin hoca merhum bir gün.. (Ha, pardon, bu hikâyeler bizim Burhan Feleğin imtiyazı altındadır, devam edemiyeceğim. Ona bir rica edelim de buna benzer bir fıkra naklediversin.)

FELEK BURHANA SORMUŞLAR

— Sen şu Nasreddin hoca hikâyelerini nerden öğrendin?

Felek bakmış ki soran arkadaşta dert anlatmak zor, derhal buluvermiş:

— Sen benim babamı tanımaz mısın?

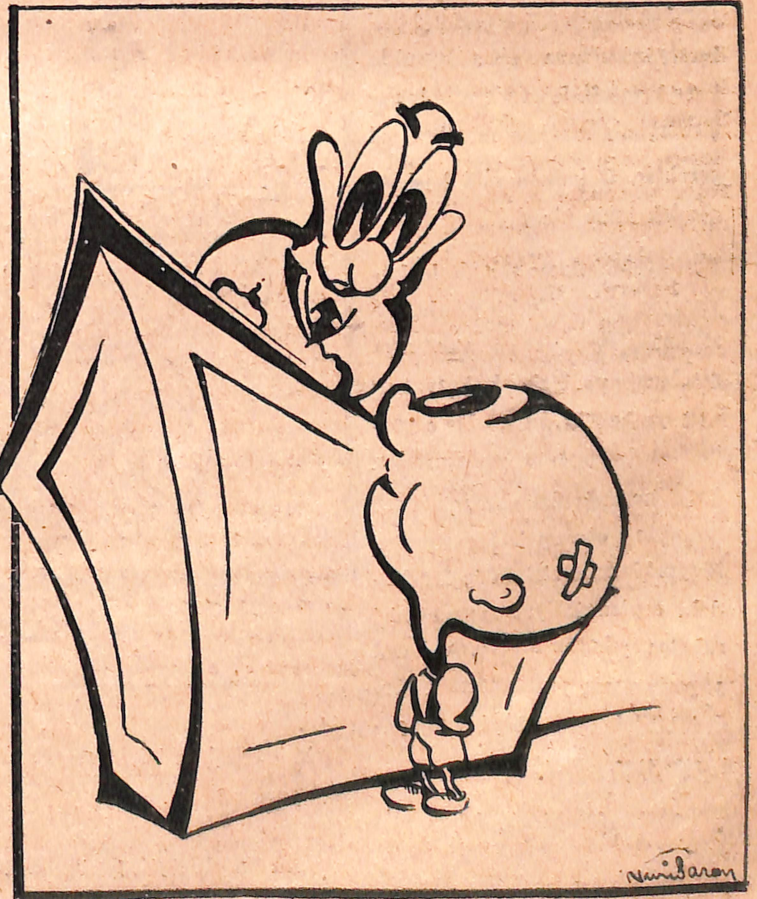
— Hayır, tanımam.

— İşte bunun için yanlış kapı çalışırsun..

— Neden!

— Neden olacak benim babam Akşehirlidir. Hocanın ölüsü de orada yatar!

Ankaralı amca

Çocuk — Bir şişe tentürdiyot, bir paket pamuk, bir paket de sargı. Eczacı — Yine mi dayak yiyeceksin?..

— Hayır... Bu sefer annem babamdan işkarpın istiyecek!..

Saatler !

«Amcabey» okuyucularına İstanbul içinden mektuplar yazmaya başlarken bayat bir mevzu seçtiğim için utanmıyor değilim. Ama ne yapayım?.. Bu meydan saatleri, daha doğrusu İstanbulun âyarsızlığı, herkes gibi benim de içime dert!.. Hoş görülsün!..

Efendim, dost canlısı bir ahpabım vardır. Kurtuluştaki oturur, Ne zamandır bir fırsat bulup ne o bana gelebilmiş, ne de ben ona gidebilmişim. Ha bu gün, ha yarın derken aradan tam altı ay geçip gitmişti. İşte, geçen Pazar, kar, yağmur demeden niyetlendim, yola çıktım. Zorla değil a, adamcağızı pek göreceğim gelmişti. Sizden iyi olmasın, sohbetine doyum olmaz!..

Niyetim, 12,30 vapur ile köprüye inmek, oradan bir tramvaya atlayıp Kurtuluşa gitmek, iki saat kadar oturduktan sonra tekrar dönüp 6 vapuruna yetişmekti.

Öyle de yaptım. Köprüye çıktığım zaman bire on vardı. Tabii ilk işim tramvay durağına koşup beklemek oldu. Ama gelen Kurtuluş tramvaylarına binebilirsen bin!.. Hepsi tıklım tıklım!.. Bereket versin, akıllıymdır!.. Hemen karşı duraya geçtim. Beyoğlu tarafından gelen ilk Kurtuluş-Beyazıt tramvayına bindim. Maksadım, İstanbul'a inmişken Beyazıt taraflarını da bir görmek, hem de bir boş yer bulup Beyazıttan Kurtuluşa oturarak gitmekti!.. Vakti de hesaplardım, Kurtuluşa varıp ahpapla çene çalmaya bol bol iki saat kalacak!..

Dediğim gibi oldu. Daha Sultanahmette bir yer boşaldı. Oturdum. Oh, kekâ!.. Beyazıt'a ne de çabuk gelmişlik. Meydan saati daha biri on geçiyordu. Buradan bir saatte Kurtuluşa varsak saat ikiyi on geçecek demek!.. Altıya kadar dört saate yakın zaman kalacak. Bu kadar uzun ziyaretle belki ahpabı sıkırım. Beyazıt'a gelmişken bari şu güvercinlere yem serpeyim, dedim ve tramvaydaki güzelim yerimi bırakıp indim. Yarım saat âvarelik etmeye vakit vardı. Havuzun fışkıyelerini seyrettim, cami avlusundan geçtim, minarelere, çınarlara bak-

— Sinemaya yalnız mı geldin kız?..
— Evet!.. Filim seyredeceğim!..

tım. Güvercinlere iki kap yem serptim. Bir çerçinin önünde eğlendim. Tekrar meydana geldim. Saate baktım ki saat daha biri yirmi geçiyor.

Gelmişken bir de şu yanan üniversitenin yerini göreyim dedim. Veznecilere doğru uzandım. Oradan Koska caddesine çıkıp tekrar Beyazıt'a geldim. Bir de saate bakayım ki hâlâ biri yirmi geçmiyor mu?.. Saatin dibine gidip şöyle bir dikkat ettim, saatte candan eser yok! Akrep iki ile bir arasında, yelkovan da dördün üstünde mıhlamp kalmış!..

Kendimi ilk gelen Kurtuluş tramvayına nasıl attım görmeliydiniz. Eminönüne gelip te saatin henüz ikiyi beş geçtiğini görünce biraz ferahlayabildim. Saka değil, altı ayda bir ziyarete gidiyordum. O da suya düşerse doğrusu üzülürdüm.

Ağır ezgi, fıstıklı makam Karaköye geldik. Yine meydan saatine bir bakayım dedim, fakat hayret!.. İkiyi üç geçiyor!.. Allah Allah.. Tersim mi döndü acaba?.. Köprüyü geri geri mi geçtik biz?.. diye söylenirken önündeki kayışa asılı bir bobstlin kol saatine çıkarmaya kadar akla kararı seçtim!..

Söyle bir hesaplardım: Ahpabım evine gidip iki lıkırdı ederek vapura dönmek için aşağı yukarı iki saatlik bir zaman kalmış.. «Ne işin vardı, Beyazıt'a kadar çıkacak be adam?..» diye söylene söylene Harbiyeye geldik. Fena halde keyfim kaçmıştı.. Bereket versin Harbiyedeki saate!.. Yelkovanı altının üstünde, akrebi de üçle dört arasında gördüm de biraz içim yatıştı!..

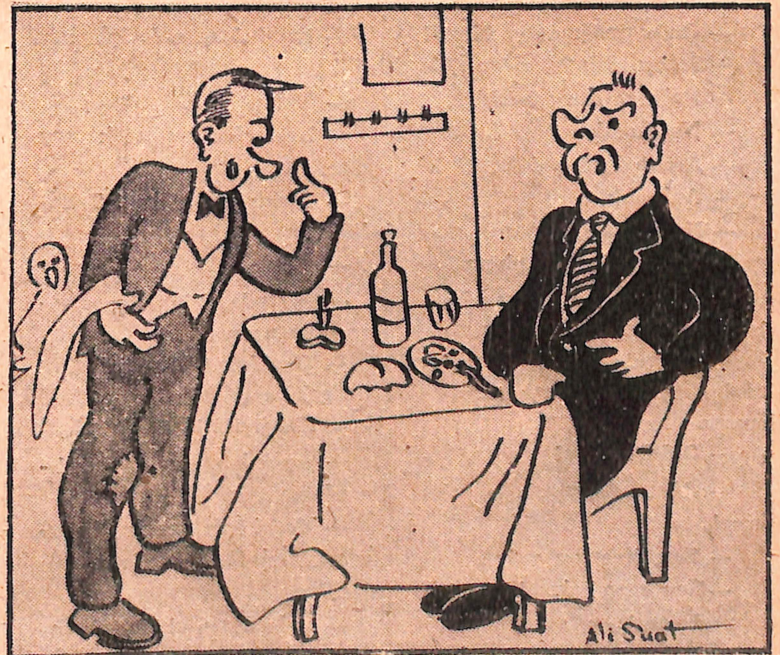
İyi bir talih eseri, bizim ahpabın evi Kurtuluşun iç sokaklarında değildir. Hemen tramvay yolundan sapınca oracıktadır. Beni görünce deli divane oldu. Öpüştük, koklaştık, tam karşılıklı oturup sigaraları tellendireceğimiz sırada karşıki evin açık penceresinden Ankara radyosunun sesini işitmiyeyim mi?.. Spiker : «Gonga saat tam altıyı iki geçecek..» diyordu!..

Gezgin amca

gözüm ilişti o da başka havada : Üçe on var!.. Deli olmak isten değil!..

Bin şüphe ve heyecan içinde Taksimi bulduk. Bulduk ama haber fena: Saat dörde sekiz var !

Garson — Köftemizi nasıl buldunuz bayım?..

Müşteri — Hiç sorma!.. Patateslerin arasından bulup çıkarmaya kadar akla kararı seçtim!..

İstanbulun manzarası: 1
FİLİSTİNDEN!..

FELEKTEN RİVAYET:

Sûzinak faslı !..

— Marifetli şeydir kuzum!..	— Sen de mi kaçırdın ipin ucunu yoksa?
— Ne gibi? !	— Evet! Ama sade ipin ucu değil!
— On parmağında on hüner!	— Ya?
— Saatçi midir?	— Ne kadar kaçırarak şey varsa...
— Değil azizim sanatkar...	— Aman dikkatli ol! Tehlikelidir...
— Ne sanatkarı?	— Ne?
— Artist dedik ya!	— Ağzından bir münasebet-siz şey kaçırırsın..
— Anlaşıldı.	— Teşekkür ederim öğüdüne! Lâfa gelelim...
— Ne anlaşıldı?	— Hangi lâfa!
— Senin lâf anlamadığım..	— Ayol hanı artisttir dediğin adama..
— Daha açık ne kopuşabilirim?..	— Haaa! İpin ucunu kaçır-mıştım.. Öyledir öyle! Her telden çalar..
— Doğru! Bir gazeteciden bundan açık konuşmak ta beklenmez.	— Öyle desen e! Demek çalarlar...
— O değil yahu!	— Evet! Hem mühim.
— Ağzını topla, bana yahu deme!..	— Alaturka mı? Alafranga mı?
— Sen diyorsun ya!	
— Sen bana bakma! Ben deli dolu adamım!..	
— Ben ipin ucunu kaçırdım..	
— Gel yanıma öyle ise!	
— Niçin?	
— Bizden oldun da ondan.	

Hikâye :

15 yılın azizliği!

Yazan : SERMET MUHTAR ALUS

Kız, ipek gibi lepiska saçlı, lâciverde çalar mavi gözlü, kıvrır kıvrır samur kirpikli, körpe ve narindi. Onu gören yaşlı hatunlar,

— Bu maviş tıpkı bizim tazeliğimizdeki padişah gözdesi saraylı çerkes cariyele-ri andırıyor. Rabbim, onlar gibi bahtını yâver etsin! derlerdi.

Aynı zamanda ince, hassas, zarif bir kızcağızdı.

Delikanlıya gelince tam kızın dengiydi. Boylu, beyaz tenli, kumral, yakışıklı bir gençti. Hülyalı, içli, şair tabiatlıydı. Küçük küçük, samimi samimi şiirler de yazardı.

Evleri karşı karşıya ras-lamış, birbirlerini cılgınca sevmiye başlamışlardı. Ba-zan تنها yerlerde bulu-surlar, kırlara, deniz kıyı-larına gidip diz dize, el ele otururlar, delikanlı sesi tit-riye titriye şiirlerini okur, kız kendinden geçce geçce dinlerdi. Masumiyetten hiç ayrılmazlardı. Saf, tertemiz bir ask.

O hasin, insafsız kader onlara yâr olmadı. Genç, ev-lenecek, ev geçindirecek va-ziyette değildi. Kız, ana ba-ba öksüzü, halasının yanına sığınmıştı. Gelinlik çağı gel-

diği için sık sık kısmeti çı-kıyordu.

Nihayet halası, talip olan zengin bir taşralıya sözü kesmiş, çabucağ düğünleri yapıp, erkek karısını mem-leketine, Anadolunun İstan-bula uzak şehirlerinden bi-rine götürmüştü.

Bu acı delikanlıya ölüm-den beter geldi. İstiraptan canına bile kıyacak raddeyi buldu. Eli biraz para tut-muştu, münasip birile ev-lenmeyi katiyen istemiyor-du. Başka hır kadını mesut edemezdi. Akıllı, fikri tek ve ebedi sevgilisinde. Dönek dünya, belki bir gün ona yâr olur. Sevgilisi kocasın-dan ayrılır, yahut dul kalır. Yine birbirlerine kavuşur-lar.

Taşraya giden kadın da belli etmemiye gayret edi-yorsa da son derece me-yus ve perişan halde idi. Kocasına hiç ısınmıyor, imkânı yok onu sevmiyordu. Arada bir, gizli gizli mektuplaşı-yorlar, sevgilerinin ölün-ci-ye kadar süreceğine, bir gün gelip mutlaka buluşacakla-rına dair sahifeler dolduru-yorlardı.

Bu mektuplaşma üç, dört sene devam etti. Önce, taş-radaki arkasını kesti. Bunun üzerine, İstanbuldaki de yollamadı. Zaman bu, neyi alt etmez? Gönüllerindeki ateş epeyce küllenmiş, fakat eşeleyince kıvılcımları hâ-lâ bakiydi.

Aradan on yıl geçti. Genç yeisten, üzüntüden saçları enikunu kırlamış, hâlâ ev-lenmemişti. Bir gün şu tel-grafi aldı:

«Kocam vefat etti. Aksu vapur ile salı günü İstanbu-la geliyorum».

Adamcağız gözlerine ina-namıyor, icinden sevinc, ü-mit, saadet taşıyordu. O za-lim kader artık güler yüz

(Arkası S. 11 de)

B. FELEK

— Dünyada ne münasebetsiz adamlar var... Cüzdan yerine bana kalpten bahsediyor!..

Dünden, Bugünden:

Müdürün daireye gidişi !..

Sabahleyin uyanınca seslenir:

— Yahul..

Duyuramayınca sesini daha yükselterek:

— Ya men hu!..

Hanımı cevap verir:

— Uyandınız mı? Melâhatçığın altını değiştiriyordum, şimdi gelirim. (Melâhatçık torunu; kız, damat beyle horul horul uykuda).

Hatun girer girmez bey, tabakasıyla şamalı kibriti ister. Bir sigara yakar; sorar:

— Gazete nerede?

En önce göz gezdirdiği (Tevcihat), (Nişan) başlıklı yazılardır. Kimlere yeni yeni pâyeler tevecih kılındığını, kimlere nişan verildiğini veya nişanın rütbesinin terfi edildiğini okurken öfkelenir; içini çeke çeke mırıldanır:

— Fesüphanallah!..Dünkü herif ne çabuk Balâ oldu. Kime gitti, sırt dayadı acaba?.. Olur şey değil, birinci rütbe Osmaniler, Mecdilere şabemred mah-tum beyler, damat beyler gırla konuyorlar..

Lâhavle okuya okuya, sigaraları birbirinden yaka yaka, burnundan soluya soluya oradan oraya dolaşır. Yemek tepsisi önüne getirilir. Lokantaya gitmek hem masraf, hem de şununla bununla temas ediyor diye esmayı üste sıratmak.

Üç rafadan yumurtayı, akşamdan bölünmüş köfteleri, soğuk pilâvı, bir tabak hoşafı, dört dilim ekmekle kıvrır. Takkesini, gecelik entarisini, kürkünü, terliklerini fırlatıp acele acele canfes bohçadaki frênk gömleğini giyer; kolalı yakalığını, kollarını takar. Aynalı dolabın üst rafındaki fesi başına; gençlerindeki redingotu, pantolonu sırtına, bacaklarına; kapı eşliğinin yanındaki iki yanı lâstikli, esnek fotinleri ayaklarına geçirir.

Çifte kapaklı saatini, yase-men ağızlığını, kemikten kulak ve diş hilâllerini, karbonat paketini, para cüzdanını ceketinin,

Gece, misafirler ikide gittikleri ve ancak üçe doğru uyuya-bildiği için sabahın erken saatlerinde derin uykusunu uyuyan hanımı uyandırmamıya dikkat ederek yataktan kalkar.. Yıkanır, traş olur, akşamdan kalan sigara kokusile dolu salona geçer.. Bir kaç İsveç hareketi yapıp gerindikten sonra hizmetçinin, çit çıkırmadan hazırladığı kahvaltıla ağızının pasını giderir..

Ailede mektepli çocuk varsa kahvaltı sofrası daha kör karanlıkta kurulmuş, çocuk yiyeceğini yemiş, okulun yolunu tutmuş-tur.. Baya ikinci parti olarak servis yapılır. Öğleyn yiyeceği etmek bir gazete parçasına sarılıp muhteşem evrak çantasının bir köşesine yerleştirilir.. Bir elde çay veya kahve fincanı, bir elde sigara, gazetenin «Gelenler, gidenler» sütununa göz gezdirilirken sokaktan gelecek otomobil sesine kulak kabartılır..

Çok geçmez, «bart, bart, korna öter. Şapka başa, pardesü sırta, çanta koltuğa, ayakların ucuna basa basa evden çıkılır. Sokağa çıkar çıkmaz daire otomobilinin kapısı «şırak» açılır. Yerlere kadar eğilen şöferde şöyle bir selâm verilerek köşeye kurulunur.

Eğer o sıralarda teftiş ihtimali yoksa dairenin kapısından girerken saat on biri vurmaktadır!..

Yok, o günlerde daireleri dolayan işgüzar bir âmir filân varsa saat ya sekiz buçuktur, ya dokuz!..

C. N.

pantolonunun ceplerine yerleştirir.

Daireye adımı atınca pa-buççu yerle beraber temennaha vararak seğırtip pardesüsünü, kamseslesini, şemsiye yahut bastonunu alır. Pürvekar kalem odasına girerken hap ayağa kalkarlar; kandilli temennahları çıkarlar.

Oturduktan sonra sefa geldiği için ikinci temennahlardan sonra dereden tepeden, sohbet açılır...

S. M.

Keyifli hâtıralar

Emn-âbad geceleri..

Yazan : Mahmut Yesari

Çallım, Emn-Âbad sarayında oturduğu zamanlardı. Yani «Güzel Sanatlar Akademisi», nde. Çallımın atölyesi, orta katta, denize karşı, balkonlu bir büyük salondur. Duvarları baştanbaşa Çallımın eskisleri, puşatları, natüromortlar, peyzajlarla ve portrelerle kaplanmıştı. Duvarların üst pervazlarında talikle yazılmış şöyle bir manzume vardı: «Gülerdi taht-ı zerrin içre Cem gülşende güllerle Sebu endam sâkiler elinden bâde geldikçe..»

Bir gün, matbaada telefon çaldı. Cumhuriyetin müdürü-mes'ulü olan rahmetli M. Ağâh, telefonu açtı, konuştu.

Ömer Rıza ile bana:

— Çallı, telefon etti. Bizi çağırıyor, dedi. O tarihte, «Cumhuriyet» in akşam nüshası olan «Yeni Gün» de çalışıyorduk.

Yazılarımızı erken bitirdik, daha karanlık basmadan yola çıktık.

Eminönünde, birer küçük şişe rakı aldık, birer de sandviç yaptırarak, Bebek tramvayına bindik. Kararımız, şu idi: Fındıklı sarayına gidecek, aldığımız şişeleri içecek, erkence Kadıköyüne dönecektik.

Üçümüz de, Kadıköy tarafında oturuyorduk: Ben, Bahariyede; Ömer Rıza, Mısırlıoğlunda; Ağâh, Kızıltoprakta.

Mevsim, Sonbahardı. Hava, açık olmasına rağmen, gök yüzünde kara bulutlar belirmeye başlamıştı. Çallıya, erken dönceğimizi söyledik.

— Siz, bilirsiniz, dedi.

Kararımızın gayet masumane olduğunu görüyorsunuz. Çallı da ufak bir şişe aldırttı. Dört arkadaş kendi rakılarımızı içcektik. Bu, bir baştan kara işret meclisi, sefahet âlemi değildi.

Dalmış, konuşuyorduk. Vak-

Çallı: Türk resim sanatının üstatlarından İbrahim Çallı.

Emn-Âbad sarayı: Şimdi içinde G. S. Akademisinin bulunduğu bina.

tin nasıl geçtiğinin farkında değildik. Hattâ şişelerimizin bittiğinin (ve masaya büyük bir şişe kondüğünün da farkında olmamıştık. O büyük şişede ne kadar dayandı, bilmiyorum. Yalnız, bir ara, balkon tarafına baktım, hava iyice kararmış, gece bastırmıştı.

Düşündüm. Her halde son vapura yetişebilirdik. Ağâh, saatine bakarak temin etti:

— Daha, iki saatten fazla vaktimiz var.

Bize emniyet gelince, biraz daha yerleşerek oturduk. Yine konuşuyorduk. Neler konuşuyorduk? Tabî, bunu, bu gün hatırlamama imkân, ihtimal yok. Hattâ doğrusunu söylemek icabederse, şişe, bunu, iki gün sonra da anlatamazdım!..

Çallı, tatlı konuşuyordu. Ağâh, ciddi bir çehre ile dinliyordu. Ömer Rıza, gevrek gevrek gü-lüyordu. Ben de, onlara kendimi kaptırmıştım..

Son vapurun kaçtığına şüphe kalmamıştı. Biz de, artık, onu, pek düşünmüyorduk.

Masanın üzerine kaç şişe kondu, kalktı, hesabını tutamadım. Yalnız, gök yüzünün ağardığını, yağmur yağdığını görür gibi oldum. Kulağıma gök gürlemeleri aksetti. Yine ortalık karrardı. Arasıra, mürakabeye dalar gibi koltukta yaslanıyor, dinleniyorduk..

Bir ara, gözlerimi açtım. Ağâh, karşıdaki koltukta uyuyor, Ömer Rıza da kanapeye uzanmış!

Atölyenin kapı tarafındaki duvar kenarına bakacak oldum, ürktüm. Boy boy boş şişe tar-lası!.. Bu, her halde, bir kaç saatın, bir günün, bir gecenin sar-fiyatı olmayacaktı!..

Çallı, ayakta idi:

— Uyandın mı? dedi.

Yanıma yaklaştı:

— Dün, buraya Namık geldi.

Rahmetli Namık İsmail, o sırada Akademi müdürü idi.

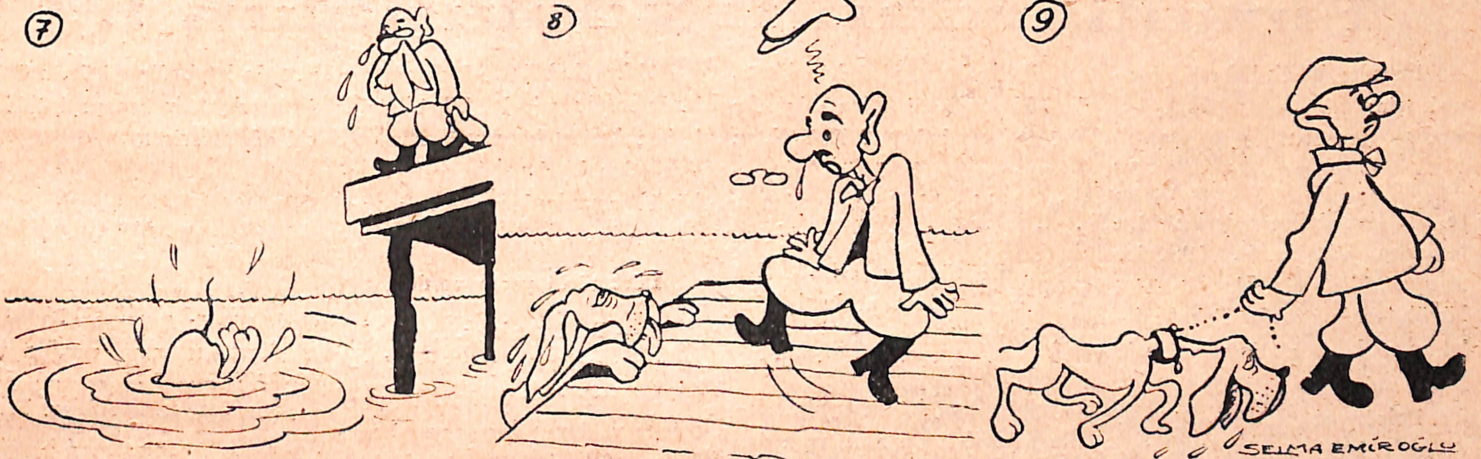
— Niçin geldi?

— Matbaadan telefon etmişler. Üç gündür, sizi arıyorlarmış. (Arkası S. 11 de)

ADIK KÖPEK

Resimli Hikâye: 2

Yazan : PATAVATSIZ
Çizen : Selma EMİROĞLU

«Nasıl oldu bu iş?...» diye köpeğe bakarken bir de ne görsün?.. Meğer ayrılık acısıyla, Daltabanın bacağına taş yerine bir odun parçası bağlamamış mı?... Ne yapsın.. Olmuş bir kere..

Çıkmayan canda ümit vardır. Daltaban da, daha suyun yüzünde bıraktığı balkalar kaybolmadan iskeleye tırmanıp çıkmaz mı?... Avcı hayretten küçük dilini yutuyordu...

Köpekçeğizi yedeğine aldı. «Tövbe estâğfirullah.. Eceli gelmemiş hayvana durup dururken işkence ettim. Demek ki ona bu biçim ölüm uygun değil. Daha elverişlisini bulmalı» diyerek köyün yolunu tuttu...

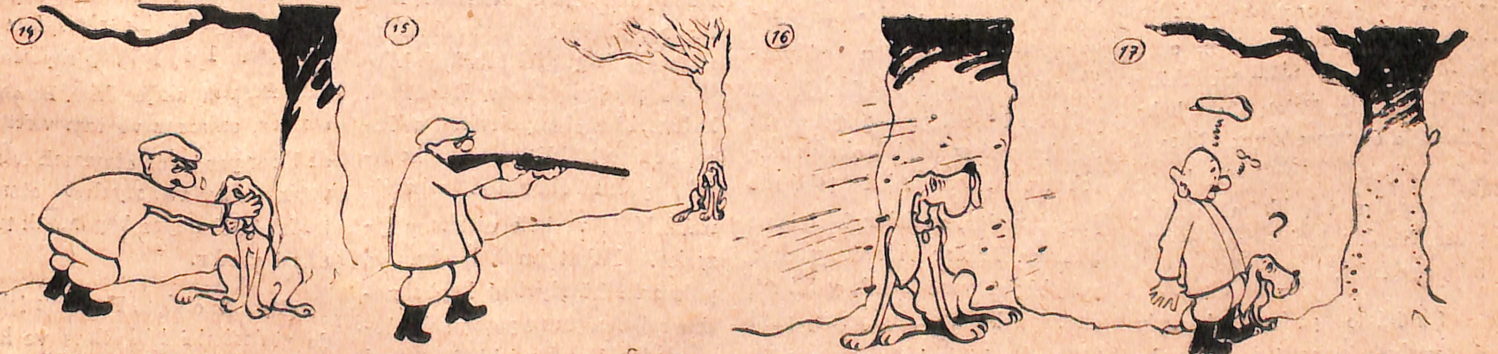

Bay Çakaralmaz'ın, bu, canından bezmiş hayvancığa bulunduğu ikinci ölüm idamı!.. «İpi boğazına geçirir, gık demeden öbür dünyaya gönderirim!» diyerek tavana bir ip astı...

Başına geleceklerden habersiz, pirelenen Daltabanı, derin bir sevgi ve saygı ile kucakladı, ipin ilmeğini tasma yerine geçirip bırakıverdi!..

Daltabanın birden nefesi keşildi, gözleri yerinden uğradı. Tavanla döşeme arasında bir kaç debelenişte ipi kopardı...

Dışarıda neticeyi bekleyen Çakaralmaz, içerdeki gürültüyü duyunca koştu. Köpeğin bu sefer de canını kurtardığını görünce pek üzüldü ve yeni bir çare bulmak ümidiyle kirlara çıktı...

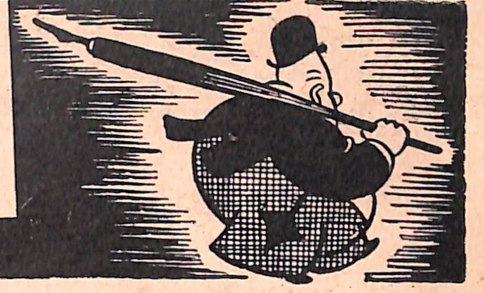
Kır havası Çakaralmazın avcılık damarlarını kabartmış olacak ki aklına silâhı geldi. Daltabanı kurşunla öldürmeyi düşündü ve onu bir ağacın dibine yerleştirdi...

On adım geri çekildi. Tüfeğini doğrulttu. Köpeğe nişan aldı. Bu durumda kendisini «Güllam Tell» e benzetiyordu! Gözlerini kapayıp tetiği çekti...

Bunca işkenceden sonra top patlasa yerinden kıpırdamıya mecali kalmıyan Daltaban etrafına yağın saçmalara hayretle bakıyor, «ne oldu bu bizim efendiye?» diye düşünüyordu.

Silâhının bütün saçmalarını saçtıktan sonra yine maksadına ulaşamıyan bay Çakaralmaz, Daltabandan fazla hayretteydi. Bir yandan ağacı tetkik ediyor, bir yandan da atıcılıktaki acemiliğine kızıyordu.. (Arkası var)

KİRALIK SAHİFE

Bu haftanın kiracısı : Ahmet Hamdi BAŞAR

Fırsatlardan faydalanalım !..

İnsanlar birlik halinde yaşamak için:

Bir tramvay arabası içinde, menfaat, istirahat vesaire vesaire birliğine doğru giderler. Bu toplanışı sıkıştırarak faktörler arasında biletçinin, kontrolörün büyük tesirleri vardır. Fakat millet ne sardalya, ne de salamuralı.. Millet sadece bir iktisadi realitedir. Belediyeci realite bu iktisadi realitelerin devamından ibarettir.

Tramvay yollarının bir takım dönüm noktaları vardır. Bu geçit yerlerinde yolcular birbirine karışır, kavgalar, münakaşalar yapar, Belediye nizamı bozulur. Eğer bu sıralarda Belediye vaziyete hâkim olur, yolculara bir intizam verebilirse ortalığa yeni bir sükûnet gelir. Olmadı mı, o zaman kargaşalık devam eder, köşe başlarında birikenler olur, yollar tıkanır, arabalar otomobiller katar olur, her kafadan bir ses çıkar..

Yolların karışık ve buhranlı zamanlarında vaziyete Belediye'nin hâkim olması icabeder. Hakikatte hâkim olan şey Belediye memuru ve para cezası değildir. Fakat para cezası vasıtasıyla yayılmış üstün ve yeni fikirdir. Şüphe yok ki bir Belediye ceza kesmeden de sokaklara tahakküm etmiş olabilir. Fakat bu tahakküm asla devam edemez. Nihayet o Belediyenin nizamı ile beraber kurulan tahakküm silinir, gider. Bunlar, tarihte çok görülmüş şeylerdir.

Şu halde yolların karışık, dar yerlerinde, yani dönüm noktalarında yeni nizamlar kurmak, yeni bir sükûn ve rahatlık tesis etmek için mutlak ileri ve yeni bir fikrin hâkimliği lâzımgelir.

Bahis burada çok dallanır, budaklanır, Yeni fikir ne demektir? Bu nasıl doğar? Doğduktan sonra yaşarken bu üstün fikir neden şahsi hodkâmlara, sınıfı menfaatlere âlet olur ve sanra bir fikir nasıl çürüyerek eskir?.. Bu bahisler ayrı ayrı incelemeye lâzım olan mühim mevzulardır. Biz sadece burada bahisleri olduğu gibi gören bir müşahit sıfatıyla, meselâ insan nasıl ve neden tramvaydan atlar ve neden otomobilin altında kalır, sualini cevaplandırmayıp sadece atlama ve altta kalma hâdiselerini gören müspet ilim adamı gibi, tarihte meşhur atlamaların, altta kalmaların doğuş şartlarından başlıcasını görmekle iktifa ettik ve şunu göstermiye çalıştık ki her yolcu bir nizamın mahsulüdür.

Bir tramvay bir medeniyet devrini gösterir. Ve bir idare, şirketten intikal ettikten sonra üstün bir fikrin hâkimliğiyle kurulur. Şu halde tramvaylarda çalkanmalar ve karışmalar sonunda yeni bir durulma oluyor. Ve bir köşe kapmaca oyununda olduğu gibi herkes bir yer kapıyor ve orada duruyor. Fakat bir takım yolcular da sahanlıkta kalarak, yeni bir karışıklık bekliyerek yeni bir köşe kapmacaya kadar yolcu olmaktan çıkıyorlar. Bu misal çok kabadır. Çünkü yolcular köşe kapmaca oyununda olduğu gibi müstakil olarak hareket etmezler. Aksi takdirde parçalanırlar, ezilirler. Birbirine girerler. Tekrar bir durgunluk, yeni bir yerleşme husule geldi mi, ekseriya bu karışmalardan, yeni bir yolcu kütlesi meydana gelir. Onun için köşe kapmaca misalinin sadece bir karışma ve durulma hâdisesini kabaca gözlerimizde canlandırabilmek için söyledik.

Yoksa hakikatte bu zamanlarda pasolu yolcular bile biletçilerin ihtarları karşısında zıvanadan çıkmaktadır. İşte asıl yolcu böyle zamanlardan sonra meydana gelir.

Dört türlü yolcu vardır:

1 — Bu karışık zamanlarda tramvay arabasını yeniden nizam sokacak olan üstün fikri yaratmış ve bunu gene ve bazı kuvveti sayesinde öteki yolculara kabul ettirmiş olan azıllı yolcu.

2 — Bu yeni nizam fikrine karışarak çenesi ve bazusu kuvvetli yolcunun peşine takılarak tramvaya giren yolcu.

3 — Ne çenesi ve bazusu kuvvetli adamın fikrini, ne de peşine takılan açığözün hareketini anlamıyan, hattâ bunları ayıplıyan ve bulunduğu yere yapışan yolcu.

4 — Bütün bunları anlamamakla beraber mukavemet edemededen kendini insan akıntısına kaptırıp sürüklenen yolcu.

Bütün bir yolculuk hengâmesinde birinci ve ikinci kategoriden yolcu olmak bahtiyarlıktır. Üçüncü ve dördüncü kategoriden yolcu olmak felâkettir. Bilhassa üçüncü kategori, kendini rahatsız ettiği gibi etrafındakileri de çileden çıkarır. Dördüncü kategoriden olan yolculara gelince, bunlar istiklallerini kaybederek, yolcu olmaktan çıkarak, müstehlike ve köle nizamına girerler. Fakat bu hal, ekseriya yolcunun hürriyetini kaybetmesine rağmen şuuru yaşamakta devam eder. Boşalan bir kanapeyi kapmakta, istirahat fikrinin kavranmasında hekesi geride bırakır. Bunlar için en büyük felâket hürriyetleriyle beraber şuurla-

rını da kaybedip gözünün önünde boşalan bir kanapeyi dahi işgal edememektir.

Tramvay biletçileri yakın tarihlerde tramvay nizamlarında önder vatandaş rolünü muvaffakiyetle üzerlerine aldılar. Tramvayların bir tür türlü nizamını halkın anlayışına göre tasfiye ederek yeni ve pratik usuller kurdular. İlk Belediye nizamlarının konduğu devir, tramvayların en buhranlı devriydi. Ve tramvaylar yeni bir sükûn dünyasına ancak bu nizamlarla varabilirdi. Biletçiler bu nizamları kullanılabilecek hale koydular.

Fakat biz yine iki büyük kolaylıktan mahrum kaldık: Aylık Basın kartı veya gazeteci pasosu!.. Erbabı bunları ceplerine yerleştirmek için türlü ve pratik yollar buldular. Biz bu hamleler dışında kaldığımız için bu kolaylıklar karşısında alelade bir yolcu olarak mukavemete çalıştık. Ve tramvaya her binışte on beş kuruş verip bir bilet alıya mahkûm kaldık.

Şimdi dünya yeniden değişiyor. Tarihin büyük inkılapları içindeyiz. Bu inkılap sayesinde yeni fırsatlar doğacaktır. Bunları sezmez, anlamaz ve tam vaktinde birer paso elde etmezsek tramvaylarda bedava seyahat etmek talihinin ebediyen kapanmak tehlikesi vardır.

Uyanık olalım. Heyecan içinde gözlerimizi hâdiselere ve kesemize dikerek yeni fırsatları kollamıya ve onlardan faydalanamıya çalışalım.

Ahmet Hamdi Başar

(Hikâyeden devam)

gösterdi ha!.. Artık talihi güldü desene. Evlenmelerine, bahtiyar bahtiyar ömür geçirmelerine niç bir engel yok.

Salı günü erkenden Galata rıhtımına koştu. Gözleri gelecek vapurda. Bir türlü gözüküyor da gözüküyor. Dakikalar saat, saatler gün gibi sürüp duruyor.

Nihayet Aksu göründü. Rıhtıma yanaştı. Mesut adam, heyecan içinde, kalbinde tatlı bir çarpıntı, güvertedeki yolcu kalabalığının arasında vefakâr sevgilisini biran evvel görmeye can atıyordu.

Yolcular akın akın çıkmıya başladılar. O lepiska saçlı, lâcivert gözlü, kıvrık kıvrık kirpikli, narin, zarif vücut yok da yok.

Azaptan bitik halde, enginlere dalmış düşünürken kolunu biri dürttü. Başını döndürdü. Trabzon çarşafı örtünmüş, şişman, kart bir kadın.

— Hiiişt, biyol buraya bak!.. Amanin, beni tanıyamadı; gözü bile isirmiyor.. deyince ağzı açık, donakaldı.

İkisi de şaşırmışlardı. Kadın onu yalnız gözlerinden tanımıştı. İçinden diyordu ki:

— Hey Allahım, buna ne olmuş böyle? Suratı arşın kadar uzamış, avurtları çökmüş, kara derilere sarılmış. Hani ya o kumral bıyıklar? Bu buruşuk yüzle tıpkı kocakarılar dönmüş. Kırçıl kafalı, koça burunlu Ermenilerin eşi olmuş...

O dürtme hiç tanımayacak olan erkek de içinden şunları geçiriyordu:

— Billâhi yüreğim sızladı; biçare acınacak halde. Bu ne ablak, çiller, lekeler içinde yüz. Şakaklarından taşan, sarıya boyalı saçlar tıpkı mısır püskülü. Gözleri akçillaşmış, küçülmüş, mavi boncuklara benzemiş. Göz kenarları gül gül, kıpkırmızı. Çenesinin altında lop lop et. Göğsü puflla, bel mel belli değil, eni boyu bir duba. Dili bile dangıl dunggullaşmış. Ha bizim evdeki asçı Serife kadın, ha bu...

Fakat ikisi de bu duygularını, düşüncelerini hiç belli etmiyorlardı:

— Tövbe olsun, şaşırdım. İnan ki heç değişmişsin!..

— Siz de öyle. 15 sene evvelki halinizin yine tamamiyle aynısınız. Vücutça biraz toplanmış olduğunuz için daha da güzelleşmişsiniz!

Kadın,

— Halam gile bile haber salmadım, yalnız size tel çektim. Eşyayı, pırlarımı satıp savıp geliyordim. Ama ve lâkin halama gitmem olmiyacak, gocagari gucenir, bedduasını almak istemem. Bir zahmet daha edip bir gaptı gaçtı çığırınız da beni oncağıza iletsün!..

Otomobile biner binmez İstanbul tarafına doğru uçup gitti.

Adam o akşam evine gelince annesine, Şerife kadına emri bastı:

— Eşyaları, ortalığı çabuk derleyin, toplayın. Yarın ev arıyacağım, nerede bulursam derhal peyini verip tutacağım. Buradan taşınmıyoruz!

O salı gününden sonra eski aşıklar ne birbirlerini arayıp sordular, ne de yüz yüze geldiler. Pek nadiren sokakta karşılaşıyor, ikisi de hemen yüz buruşturarak baş çevirip mırıldanıyorlardı:

— Amanin, ne çingan suratlı herif!

— Yarabbi, ne müstekreh kadın!..

Sermet Muhtar ALUS

(S. 8 den devam)

Aramadıkları, sormadıkları yer kalmamış.

— Üç gün mü?

Çallı, başını salladı.

Üç gün!.. Meğer üç gün içinde neler olmamış! Fırtına kopmuş, yıldırımlar düşmüş, seller akmış.

Agâhi uyandırdım, anlattım. Durgun durgun baktı:

— Ne ise, dedi. Fırtınayı ucuza atlatmışız!

Ömer Rıza, boş şişeleri gösterdi:

— Bu selde, boğulmadığınıza şükredelim!

Mahmut Yesari

**GÜZEL,
CAZİP,
SEVİMLİ
BİR YÜZ**

**Ancak
KANZUK
Balsamin pudrasile
Elde edilebilir.**

Sahibi: Sermet Muhtar ALUS
Neşriyat Müdürü: OSMAN N.
Cumhuriyet Matbaası İstanbul 1944

T. İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar

1944 İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER : 28 sonkânun, 2 Mayıs, 25 Ağustos, 1 sonteşrin tarihlerinde yapılır.

1944 İKRAMİYELERİ :

1 adet ARSA (Ankara'da Kavaklıdere 1024 M² İmar ada No. 254 Parsel No. 3)

1	»	2000 Liralık	= 2000. — Lira
2	»	1000	= 3000. — »
4	»	500	= 2000. — »
10	»	200	= 2000. — »
16	»	100	= 1000. — »
100	»	50	= 5000. — »
150	»	25	= 3750. — »
300	»	10	= 3000. — »

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş ve faiz almış olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Tam bilet 3, yarım bilet 1,5 lira, çeyrek bilet 75 kr.

Amcaber

Sayı:
66

SİYASİ MİZAH MECMUASI

PASİFİKTE AMERİKAN KEPÇESİNİN JAPON OLTASI-
NI BASTIRDIĞININ RESMİDİR!..